24 Αυγούστου 2013

Έντομα, σφήκες, τσούχτρες: Ποια είναι τα συμπτώματα και τι πρέπει να κάνουμε;

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Τα τσιμπήματα από τα έντομα είναι αρκετά συχνά και προκαλούν συνήθως έναν μικρό ερεθισμό, στην περίπτωση που κάποιος δεν είναι αλλεργικός. Το καλοκαίρι βεβαία έχουμε να αντιμετωπίσουμε, εκτός από τα τσιμπήματα των εντόμων και αυτά από τις τσούχτρες.
Αυτό που πρέπει να γνωρίζετε είναι, ότι άλλα έντομα «δαγκώνουν» και άλλα «τσιμπούν». Για παράδειγμα, οι σκνίπες, τα κουνούπια, οι ψύλλοι, οι κοριοί (αν και όχι «καθαρά» έντομα), οι αράχνες, τα ακάρεα και τα τσιμπούρια «δαγκώνουν», ενώ οι σφήκες και οι μέλισσες τσιμπούν.

Ένα έντομο, που δαγκώνει κάνει μια τρύπα στο δέρμα για να τραφεί από το αίμα, ενώ εκείνα που τσιμπούν, στην ουσία αμύνονται κάνοντας μία ένεση με δηλητήριο στο δέρμα σας. Τσίμπημα ή δάγκωμα όμως, μπορούν όλα να γίνουν ιδιαίτερα επώδυνα και σε περιπτώσεις, να προκαλέσουν σοβαρές αλλεργικές αντιδράσεις, ακόμα και θάνατο.

Ποια είναι τα συμπτώματα;

Κάθε τσίμπημα ή δάγκωμα προκαλεί συχνά ένα μικρό εξόγκωμα, που οδηγεί σε φαγούρα. Η περιοχή βέβαια γύρω από το εξόγκωμα μπορεί να εμφανίσει φλεγμονή, δηλαδή να γίνει κόκκινη και να πρηστεί, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις γεμίζει με υγρό.

Τα τσιμπήματα εντόμων συνήθως εξαφανίζονται μέσα σε μερικές ώρες και μπορούν να αντιμετωπιστούν με ασφάλεια στο σπίτι.

Ποιοι είναι οι τύποι τσιμπημάτων από έντομα;

Σκνίπες, κουνούπια και μύγες

Τα τσιμπήματα από τα κουνούπια, τις σκνίπες και τις μύγες συχνά προκαλούν μικρές βλατίδες (εξογκώματα) με έντονη φαγούρα Στην περίπτωση όμως, που είστε ιδιαίτερα ευαίσθητοι σε τσιμπήματα εντόμων, μπορείτε να αναπτύξετε:

• πομφόλυγες (φυσαλίδες γεμάτες υγρό) ή

• πομφούς (κυκλικές περιοχές γύρω από το εξόγκωμα γεμάτες υγρό).

Τα τσιμπήματα των κουνουπιών σε ορισμένες τροπικές χώρες μπορούν να προκαλέσουν ελονοσία.

Ψύλλοι

Τα τσιμπήματα των ψύλλων μπορούν να ομαδοποιηθούν σε γραμμές ή συμπλέγματα. Αν είστε ιδιαίτερα ευαίσθητοι σε αυτά, μπορούν να οδηγήσουν σε μια κατάσταση που ονομάζεται βλατιδώδης κνίδωση (δημιουργούν δηλαδή μία σειρά με κοκκινίλες) ενώ ενδέχεται να δημιουργηθούν και πομφόλυγες.

Οι ψύλλοι από γάτες και σκύλους συχνά δαγκώνουν κάτω από το γόνατο και γύρω από τους αστραγάλους, ενώ μπορούν να σας δαγκώσουν και στον πήχη, αν χαϊδεύετε ή κρατάτε το κατοικίδιό σας.

Αλογόμυγες

Ένα τσίμπημα από μια αλογόμυγα μπορεί να είναι πολύ επώδυνο. Εκτός από την ερεθισμένη περιοχή και το εξόγκωμα, μπορεί να παρουσιάσετε:

• κνίδωση – εξάνθημα από πομφούς (κοκκίνισμα)

• ζάλη

• αδυναμία

• συριγμό

• αγγειοοίδημα με φαγούρα, ένα απαλό ροζ ή κόκκινο οιδήματα που εμφανίζεται συχνά γύρω από τα μάτια και τα χείλη, για μικρό χρονικό διάστημα.

Οι αλογόμυγες κόβουν το δέρμα, όταν το δαγκώνουν και για τον λόγο αυτό, η «ανοιχτή» πληγή χρειάζεται χρόνο για να επουλωθεί και ιδιαίτερη προσοχή και φροντίδα, καθώς είναι επίφοβη για λοιμώξεις.

Κοριοί

Τα δαγκώματα από κοριούς συνήθως δεν είναι επώδυνα και μπορεί να μην παρουσιάζουν κανένα σύμπτωμα. Εάν όμως έχετε δαγκωθεί παλιότερα από κοριό, μπορεί να αναπτύξετε έντονα ενοχλητικούς πομφούς ή εξογκώματα. Οι περιοχές που τσιμπά ο κοριός είναι το πρόσωπο, ο λαιμός, τα χέρια και τα μπράτσα.

Τα αραχνοειδή τσιμπήματα

Τσιμπούρια

Το δάγκωμα από τσιμπούρι συνήθως δεν είναι επώδυνο και εμφανίζει μόνο ένα κόκκινο εξόγκωμα. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να προκαλέσει:

• οίδημα

• φαγούρα

• φουσκάλες και

• μώλωπες.

Τα τσιμπούρια μπορούν να μεταφέρουν μια βακτηριακή μόλυνση, βέβαια, που ονομάζεται «Borrelia burgdorferi», η οποία προκαλεί την ασθένεια Lyme. Εάν η νόσος του Lyme δεν αντιμετωπιστεί, μπορεί εξελιχθεί σε πολύ σοβαρή κατάσταση.

Ακάρεα

Τα ακάρεα προκαλούν πολύ φαγούρα στα εξογκώματα που εμφανίζονται στο δέρμα, ενώ συχνά συνοδεύονται από φουσκάλες. Εάν τα ακάρεα είναι από τα κατοικίδια ζώα, μπορεί να δαγκώσουν στην κοιλιά σας και τους μηρούς, εκεί που το κατοικίδιο δηλαδή κάθεται στην αγκαλιά σας. Σε αντίθετη περίπτωση, τα ακάρεα δαγκώνουν σε οποιαδήποτε περιοχή του σώματος είναι ακάλυπτη.

Αράχνες

Τα δαγκώματα από αράχνες είναι σπάνια (εκτός από ειδικές εξωτικές περιπτώσεις αραχνών) και συνήθως αφήνουν μικρά σημάδια παρακέντησης στο δέρμα, που μπορούν να προκαλέσουν:

• πόνο

• ερυθρότητα και

• οίδημα.

Σε σοβαρές περιπτώσεις, ένα δάγκωμα αράχνης μπορεί να προκαλέσει ναυτία, έμετο, εφίδρωση και ζάλη, ενώ πολύ σπάνια, μπορεί να εξελιχθεί σε σοβαρή αλλεργική αντίδραση.

Τσιμπήματα από έντομα

Σφήκες

Το τσίμπημα της σφήκας προκαλεί οξύ πόνο και συνήθως διαρκεί μόνο λίγα δευτερόλεπτα. Το πρησμένο, κόκκινο σημάδι που αφήνει πάνω στο δέρμα, μπορεί να είναι επώδυνο και να έχει έντονη φαγούρα.

Μέλισσες

Το τσίμπημα της μέλισσας είναι παρόμοιο με εκείνο της σφήκας. Ωστόσο, αν σας τσιμπήσει μια μέλισσα, θα αφήσει και τον δηλητηριώδη σάκο της στην πληγή. Αυτό θα πρέπει να αφαιρεθεί άμεσα. Προσοχή: τραβήξτε τον «σάκο» αλλά μην πιέζετε το τσίμπημα με τα δάχτυλα ή κάποιο τσιμπιδάκι, γιατί μπορεί να εξαπλωθεί το δηλητήριο.

Αλλεργικές αντιδράσεις

Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν έχουν σοβαρά συμπτώματα μετά από ένα τσίμπημα μίας μέλισσας ή μίας σφήκας εκτός και αν είναι αλλεργικοί. Μία αλλεργική αντίδραση (ισχύει για όλα τα τσιμπήματα) μπορεί να χαρακτηριστεί ως:

• μικρή εντοπισμένη αντίδραση: μία φυσιολογική κατάσταση, που απαιτεί ειδική μεταχείριση, αν και η πληγείσα περιοχή θα είναι επώδυνη για λίγες μέρες

• μεγάλη τοπική αντίδραση: μία κατάσταση, που μπορεί να προκαλέσει άλλα συμπτώματα όπως οίδημα, κνησμό και εξάνθημα και

• συστημική αντίδραση: στην περίπτωση αυτή συχνά απαιτείται η άμεση ιατρική φροντίδα, καθώς μπορεί να προκαλέσει δυνητικά, απειλητική για τη ζωή αλλεργική αντίδραση, δηλαδή αναφυλαξία.

Στην περίπτωση της μεγάλης τοπικής αντίδρασης το δάγκωμα θα πρηστεί και θα εξαπλωθεί. Το οίδημα συνήθως θα διαρκέσει περισσότερο από 48 ώρες, αλλά θα επανέλθει μετά από μερικές μέρες. Αυτό μπορεί να είναι επώδυνο, αλλά η διόγκωση δεν είναι επικίνδυνη, εφόσον δεν επηρεάζει τους αεραγωγούς σας.

Εάν σας δαγκώσει ή σας τσιμπήσει πολλές φορές ένα ή περισσότερα έντομα, τα συμπτώματά σας θα είναι πιο σοβαρά, καθώς θα έχει εισχωρήσει στον οργανισμό σας μεγαλύτερη ποσότητα δηλητηρίου. Σε πιο σοβαρές περιπτώσεις, ενδέχεται εκτός από το εξάνθημα να παρουσιάσετε ναυτία και πόνο ή πρήξιμο στις αρθρώσεις.

Τι πρέπει να κάνετε;

Για τις ήπιες περιπτώσεις, οι ειδικοί συστήνουν:

• Μετακινηθείτε σε μια ασφαλή περιοχή για να αποφύγετε επιπλέον τσιμπήματα.

• Αφαιρέστε το κεντρί, ειδικά αν είναι κολλημένο στο δέρμα σας. Αυτό θα αποτρέψει την απελευθέρωση επιπλέον δηλητηρίου. Πλύνετε την περιοχή με σαπούνι και νερό.

• Εφαρμόστε ένα κρύο επίθεμα ή ένα πανί με πάγο για να μειώσετε τον πόνο και το πρήξιμο.

• Δοκιμάστε ένα παυσίπονο, όπως η ιβουπροφαίνη ή ακεταμινοφαίνη.

• Εφαρμόστε μια τοπική κρέμα για να μειώσετε τον πόνο και να ανακουφιστείτε από τη φαγούρα. Κρέμες που περιέχουν συστατικά, όπως υδροκορτιζόνη, λιδοκαΐνη ή πραμοξίνη μπορούν να βοηθήσουν στον έλεγχο του πόνου, ενώ άλλες κρέμες, που περιέχουν κολλοειδές πλιγούρι βρώμης ή μαγειρική σόδα, μπορούν να βοηθήσουν το δέρμα σας κατά της φαγούρας.

• Πάρτε ένα αντιισταμινικό φάρμακο, που περιέχει διφαινυδραμίνη ή χλωρφαινιραμίνη μηλεϊνικής.

Οι αλλεργικές αντιδράσεις μπορεί να περιλαμβάνουν ήπια ναυτία και εντερικές κράμπες, διάρροια ή οίδημα, έως και 10 εκατοστά. Δείτε το γιατρό σας αμέσως, αν παρουσιάσετε οποιοδήποτε από αυτά τα συμπτώματα.

Για σοβαρές περιπτώσεις, πρέπει να κινητοποιηθείτε άμεσα. Καλέστε επείγουσα ιατρική βοήθεια εάν εμφανιστούν τα ακόλουθα σημεία ή συμπτώματα:

• Αναπνοή με συριγμό, βραχνάδα ή δύσπνοια

• Πρήξιμο των χειλιών ή του λαιμού

• Λιποθυμία

• Ζάλη

• Σύγχυση ή ανησυχία

• Ταχυκαρδία

• Διάρροια

• Ναυτία, κράμπες και εμετός

• Δυσκολία στην κατάποση (δυσφαγία).

Η περίπτωση της τσούχτρας

Τα τσιμπήματα από τις τσούχτρες είναι η καλοκαιρινή «απειλή» για κάθε κολυμβητή. Τα πλοκάμια της τσούχτρας έχουν χιλιάδες μικροσκοπικά αγκαθωτά κεντριά, που απελευθερώνουν το δηλητήριο στο δέρμα σας. Η σοβαρότητα της κάθε περίπτωσης βέβαια ποικίλει.

Πιο συχνά, το τσίμπημα της τσούχτρας προκαλεί άμεσο πόνο και κόκκινα, ερεθισμένα σημάδια στο δέρμα. Μερικά τσιμπήματα, ωστόσο μπορούν να προκαλέσουν περισσότερο πόνο σε ολόκληρο το σώμα (συστηματική ασθένεια) και σε σπάνιες περιπτώσεις, ενδέχεται να είναι απειλητικά για τη ζωή σας.

Η σοβαρότητα των αντιδράσεων στα τσιμπήματα της τσούχτρας εξαρτάται από έναν αριθμό παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων του είδους και του μεγέθους του τσούχτρας, της ηλικίας και του μεγέθους του ατόμου, της διάρκειας της έκθεσης και της περιοχής του δέρματος, που επηρεάζεται.

Τα πιο συνηθισμένα συμπτώματα περιλαμβάνουν:

• Άμεσο πόνο καψίματος

• Κόκκινες, καφέ ή μοβ γραμμές στο δέρμα (ουσιαστικά σαν «αποτύπωμα» της επαφής ενός πλοκαμιού με το δέρμα)

• Φαγούρα

• Τσούξιμο και μούδιασμα

• Πόνο, που μπορεί να αντανακλάται από το πόδι ή το χέρι σε όλον τον κορμό.

Εάν αφεθούν χωρίς θεραπεία, τα συμπτώματα συνήθως υποχωρούν μέσα σε μία έως δύο εβδομάδες, ενώ ενδεχόμενος αποχρωματισμός του δέρματος μπορεί να

διαρκέσει ένα με δύο μήνες.

Σε σοβαρές περιπτώσεις ωστόσο, ένα τσίμπημα από τσούχτρα μπορεί να επηρεάσει πολλαπλά συστήματα του σώματος, όχι μόνο το δέρμα. Οι αντιδράσεις αυτές μπορεί να εμφανίζονται γρήγορα ή αρκετές ώρες μετά το τσίμπημα. Τα σημεία και συμπτώματα ενός σοβαρού τσιμπήματος μπορεί να περιλαμβάνουν:

• Ναυτία

• Έμετο

• Πονοκέφαλο

• Μυϊκούς σπασμούς

• Αδυναμία

• Πρόβλημα ελέγχου της κίνησης των μυών

• Ζάλη

• Πυρετό

• Πόνο στις αρθρώσεις

• Απώλεια συνείδησης

• Δυσκολία στην αναπνοή

• Καρδιακή αρρυθμία

• Ξαφνική απώλεια της λειτουργίας της καρδιάς (καρδιακή ανακοπή).

Πότε πρέπει να δείτε ένα γιατρό;

Παρά το γεγονός, ότι τα τσιμπήματα της τσούχτρας μπορεί να είναι αρκετά επώδυνα, στις περισσότερες περιπτώσεις είναι ήσσονος σημασίας και μπορούν να θεραπευτούν στο σπίτι. Εάν όμως, καλύπτουν μεγάλες περιοχές του δέρματος ή παρουσιάσετε κάποιο από τα σοβαρά συμπτώματα, που προαναφέρθηκαν, καλέστε επείγουσα ιατρική βοήθεια.

«Γιατροσόφια» προς αποφυγή

Κατά καιρούς έχουν ακουστεί διάφορα «γιατροσόφια» για τις περιπτώσεις, που σας τσιμπήσει τσούχτρα. Επειδή όμως, καμία από αυτές τις «θεραπείες» δεν έχουν αποδειχτεί ιατρικά, οι ειδικοί αναφέρουν ότι καλό θα ήταν να αποφεύγετε:

• τα ανθρώπινα ούρα

• την τοποθέτηση μαλακού κρέατος στο σημείο ερεθισμού

• την αιθανόλη και

• την άσκηση πίεσης με επιδέσμους.

Πηγή: clickatlife.gr